

Faber: At dette Lovforslag er meget indgribende i de kirkelige Forhold, har den høit-agtede Kirke- og Underviisningsminister allerede vist saa klart, at jeg ikke skal indlade mig paa denne Side af Sagen; men det indeholder tillige en Fristelse for Rigsdagen, netop derved, at det kommer frem her. Hvorledes man end tænker om Meningen med Grundlovens § 80, kan der ikke være stor Uenighed om, at man, dengang Grundloven blev given, tænkte sig, at der skulde dannes et kirkeligt Organ, der skulde høres om kirkelige Anliggender, inden den lovgivende Magt tog den endelige Afgjørelse om disse, men det er ligesaa bekjendt, at et saadant Organ ikke er blevet til endnu. — Man kommer nu her til Rigsdagen med dette Lovforslag — tidligere er der kommet flere lignende —, og deri ligger en Opfordring for denne, der omtrent siger: Vi have intet kirkeligt Organ, der kan tale paa Kirkens Vegne; I ere jo Alle Medlemmer af Folketirken, saaledes som Forholdene nu ere; I kunne derfor være vort kirkelige Organ og repræsentere Folketirken. Det er udtalt, ikke een, men flere Gange, at Rigsdagen er en saadan Repræsentation af Folketirken, men derimod maa der reises en bestemt Protest. Rigsdagen er ikke valgt af Kirken eller for Kirken eller med Hensyn til nogensomhelst kirkelig Kvalifikation; som Deel af den lovgivende Magt har den ganske vist Myndighed over Kirken, men den repræsenterer ikke Kirken. Naar dette nu er saaledes, saa troer jeg, at der, hvad der allerede er gjort opmærksom paa, er al mulig Anledning for Rigsdagen til at være varsom og til at gribe saa lidt som muligt ind i de kirkelige Forhold; den maa vogte sig for at gjøre sig til Organ for Kirken, og navnlig for at gjøre sig til Organ for et enkelt kirkeligt Parti. At denne Lov træder frem i den kirkelige Friheds Navn, har ogsaa undret mig, thi det er aldeles klart og aabenbart, at man ikke kan gjøre Kirken mere usri, end naar man tager dens egne indre Anliggender fra den og lægger dem over i Hænderne paa en Myndighed, der ikke er kirkelig. At opfordre Rigsdagen til at tage afgjørende Beslutning om saadanne i Kirkens indre Anliggender indgribende Forandringer uden Medvirkning af Kirken, er ikke at

virke for Kirkens Frihed og Selvstændighed, men i høieste Grad at virke for dens Afhængighed og Ufrihed. Dernæst kan jeg ikke gaae ind paa det foreliggende Lovforslag, fordi det, hvad jeg ligefrem vil udtale, altfor aabenbart er en ligefrem Partisag; det hviler paa en Betragtning af Folketirken og det kirkelige Samfund, der tilhører et enkelt bestemt Parti her i Landet, og derfor bør dette Forslag ikke gjøres til Lov; thi Lovene bør ikke være partist. De Mænd, hvorom her er Tale, skulle ikke ordineres, fordi der er Menigheder, som trænge til dem og begjære dem, nei, de skulle selv gaae ud, og det bliver deres Sag, hvorvidt de kunne samle en Menighed omkring sig, men saadanne Mænd ere ikke, hvad vi kalde Præster, de ere Missionærer. Saadanne Mænd udsender Kirken til Lande og Folk, hvor Kirken ikke endnu er grundlagt, hvor Evangeliet endnu ikke er hørt, og hvor den vil bringe det hen, men overalt, hvor Kirken er grundlagt, hvor det kirkelige Samfund er dannet, har det ordnet sig i Skikkelse af bestemte Menigheder, mindre kirkelige Kredse, der indbyrdes ere forenede ved fælles Samfundsbaand, og der er det ogsaa en Fornødenhed, at disse Menigheder forsynes med Præster, som kunne forvalte det kirkelige Embede, forvalte Naademidlerne i Menigheden. Overalt, hvor Kirken er saaledes grundlagt og bestaaer, ere Menighederne de enkelte Menigheder, der udgjøre Kirken, der ere det Blivende i Kirken, hvorimod Præsterne ere det Vexlende, idet de sendes til Menighederne, til Menighedernes Betjening; men naar man i en saadan bestaaende Kirke, der er organiseret i sine Menigheder med deres Geistlighed, vil udsende Missionærer, saa kan dette ikke skee, uden at man gaaer ud fra den Betragtning, at den bestaaende Kirke ikke er nogen Kirke, at den kun er det af Navn, og det er jo netop ogsaa en Anskuelse, der tilhører et Parti i Folketirken, som netop ogsaa derfor udtrykkelig kalder sig de Kirkelige. Det er utallige Gange fra deres Side udtalt, at Folketirken er kun en reen borgerlig Indretning, altsaa ingen Kirke, at kun de, der dele deres Anskuelse, ere i Kirken og vide, hvad Kirken er; kun de Præster, der hylde deres Anskuelser, ere sande Præster o. s. v. Ja, naar man gaaer ud fra disse Forudsætninger, saa